

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Károlyi Sándor és Barkóczy Krisztina levelezése (forráskiadvány), 2. kötet. Szerk. Kovács Ágnes.

A történelemből megismert személyiségek mindaddig misztikus alakok, amíg csak az események tükrében látjuk őket. Amint találkozunk személyes emlékeikkel, hús-vér emberré válnak, akik éppen úgy szeretnek és gyűlölnek, örülnek és félnek, mint mi magunk, csak az ő életük, történelmi körülményeik, gondolkodásmódjuk, lehetőségük és feladatuk más, mint a mienk. Hogy karnyújtásnyira legyen tőlünk a történelem, hogy megismerjük és megértsük a múltat, elengedhetetlenek az olyan forráskiadványok, amelyek nem PR célzattal íródtak, hanem családi iratokként nem a nagy emberek hétköznapi gondolatait tükrözik. Ilyenek a levelek, amelyeket többnyire nem a széles közönségnek szántak szerzői, hanem a kommunikáció korabeli eszközeként használtak. A 18. században ezek a levelek – szerzőtől és címzettől függően – felölelték az élet teljes spektrumát a mindennapi cselekvésektől a rendkívüli eseményekig és döntésekig, a konyhaügyektől a nagypolitikáig. Minthogy ezek „írásos négy szemközti beszélgetés”-ek, a levélírók általában a valóságnak megfelelő információkról írnak. Előfordul, hogy már-már titokszámba menően őszinték, ilyenkor átváltanak csak a kettőjük számára érthető titkosírásra, vagy idegen nyelvre.

A Károlyi-Barkóczy házaspár a Rákóczi-szabadságharc, majd az egymástól nagy távolságra eső birtokok kormányzása miatt sokszor volt távol egymástól. A másik miatti aggodás, a birtokok ügyei, a családi gondok, egészségügyi problémák miatt gyakran ragadtak tollat. A tájékoztatás, tanácskérés leggyorsabb módja a futárral küldött levél volt, ami később bekerült a családi levéltárba és nemzedékről nemzedékre szállt. Így maradt meg a házaspár levelezése is.

A Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában lévő értékes és hallatlanul érdekes dokumentumok kiadására a Károlyi Sándor pályáját régóta kutató Kovács Ágnes vállalkozott. A több száz levél kronológikus sora adja a házaspár életének összefonódó filmkockáit. Válogatott kiadást csinálni ezekből nem lehetett, csak a teljes levelezés biztosíthatja a folyamatos történetrekonstrukciót. Így is vannak olyan időszakok, amikor a verbális kommunikációra is módjuk nyílt, ilyenkor nem kellett írni, azaz mi is legfeljebb közvetetten, korábbi vagy későbbi levelekből rakhatjuk össze az ide vonatkozó hiányzó kockákat. A források közlése mindezek miatt grandiózus feladat volt, ami több évig tartott.

Már a kézírás olvasása, átmásolása is szakismeretet igényelt – ebben volt Kovács Ágnes segítségére Fogarassy Zoltán – a magyarázó jegyzetek összeállításához azonban kevés lett volna minden tanulható tudás. Ehhez olyan széles körű, aprólékos korismeret szükségeltetett, amivel talán elmondhatjuk, hogy rendkívül kevesen rendelkeznek. Éppen ezért illeti elismerés Kovács Ágnes, aki tudását bizonyítandó olyan apró jelzéseket is felold, amelyeket csak kevesen tudnak megfejteni a korszak és a levélírók kellő ismerete nélkül, holott ezek jelentősen megkönnyítik a szöveg értelmezését. Aki ismeri a Károlyi-Barkóczy levelezést tartalmazó korábban publikált köteteket, s alaposan tanulmányozza a most napvilágot látott kötetet, bizonyára egyetért döntésünkkel, hogy az eredetileg 500 oldalasra tervezett könyv megjelentetését a megnövekedett terjedelem ellenére is támogattuk. Rendkívül fontosnak tartjuk ugyanis a könyv szakmai színvonalát emelő jegyzeteket és a függeléket, továbbá az áttekinthető

tördelést, amely viszont szintén növeli az oldalszámot. Külön felhívnam a figyelmet a személynévmutatóra, amelyben a szerkesztő nemcsak a neveket adja meg (olykor a beceneveket is), hanem - amennyiben lehetőség volt rá - a családtörténeti szájakat, a tisztséget és a foglalkozást is feltünteti.

A szerző-szerkesztő Kovács Ágnes hihetetlenül sokat dolgozott a kézirattal. A lektor, Mészáros Kálmán is hasonló magas mércével mérte a megkapott kéziratot. Az ő szakmai tudásának és alaposágának is köszönhető, hogy a levelek íróihoz méltó kiadvány jelenhetett meg. Az első kötethez hasonlóan ezt is Domokos György tördelte, illetve ő készítette a két kötet szerves egységét is jelképező borítót is.

Ezt a nagy munkát levéltárunk ajándékba kapta Kovács Ágnestől, amelyért honoráriumot fizetni nem tudtunk. Ezért is volt számunkra külön öröm, hogy a Tisztelt Kuratórium támogatta a nyomdaköltség fedezését, amit ezúton is nagyon köszönünk. A megjelenést pontos és precíz munkájával segítette az árajánlatok mérlegelését követően kiválasztott, az első kötetet is kifogástalan minőségben előállító debreceni Kapitális Nyomda. Bár az elnyert összeg felhasználása körüli gazdasági bizonytalanságok miatt kértünk és kaptunk is határidő-halasztást, végül erre nem volt szükségünk, mert minden lezáródott a pályázatban rögzített határidőre.

Kiadványaink általában 300 körüli példányban jelennek meg, mint ez is. Mivel a kötet teljes nyomdaköltségét az NKA pályázata fedezte, így kereskedelmi forgalomba nem kerül. A megtett nyilatkozatnak megfelelően 60 példányt a csereszerződés szerint a könyvtáraknak eljuttatunk. Ezen túl az MNL Országos Levéltára, saját intézményünk, valamint a nagykárolyi Károlyi-kastély és felügyelő szerve, a Szatmárnémeti Múzeum, továbbá az Identitas Alapítvány által tartott bemutatókhoz és szakmai programokhoz, valamint a szerzőnek recenzens példányként és könyve népszerűsítéséhez biztosítunk 50-50 példányt.

Az NKA támogatását az előírásnak megfelelően feltüntettük az impresszumban, valamint minden PR-anyagban is.

A nyomdaszámlával elszámoltunk, egy könyvet az NKA címére eljuttattunk.

A kötet zártkörű házi bemutatása 2017. szeptember 22-én volt. A nyílt könyvbemutató október 4-én Fehérvárcsurgón a Károlyi-kastélyban, valamint december 18-án Nyíregyházán a levéltárban lesz. A többi bemutatót és a hozzá kapcsolódó szakmai rendezvényt tervezzük. (2017. november 7. Szatmárnémeti, 2018. március 24. Vaja)

Támogatásukat köszönjük! Reméljük, hogy a könyvet látva, forgatva az lesz a meggyőződésük, hogy érdemesek voltunk a támogatásra.

Nyíregyháza, 2017. szeptember 22.

Kujbusné Mecsei Éva
szakmai megvalósításért felelős

Linkek

A nyilvánosságot biztosító híradás az alábbi linkeken érhetőek el:

Meghívó:

<http://www.szabarchiv.hu/drupal/sites/default/files/m%C5%B1helykonferencia.PDF>

Beszámoló a kötet megjelenéséről:

http://mnl.gov.hu/mnl/szszbml/hirek/megjelent_uj_kiadvanyunk

http://mnl.gov.hu/mnl/ol/hirek/karolyi_konferencia_fehervarcsurgon

Beszámoló a kötet megjelenéséről honlapunkon:

<http://www.szabarchiv.hu/drupal/node/73367>

Galéria:

Honlapunkon megjelenő szakmai beszámoló:

http://www.szabarchiv.hu/drupal/sites/default/files/Károlyi_Barkóczy.pdf

Hungaricana-n megjelenő szakmai beszámoló:

HUNGARICANA

Hírek

Adatbázisok

Rólunk

Közreműködők

Beszámoló feltöltése

Kezdőlap / Beszámoló feltöltése

Kérjük, töltsse fel pályázati beszámolóját az alábbi űrlap segítségével. Felhívjuk figyelmét, hogy a beszámolót csak PDF formátumban áll módunkban elfogadni. Fontosnak tartjuk még megjegyezni, hogy A FELTÖLTÉS NEM AUTOMATIKUS, az űrlapokat kollégáink minden esetben áttekintik, s csak az után kerülnek közreadásra. Megértését köszönjük!

Intézmény neve

kötelező

Hely

kötelező

Beszámoló címe

kötelező

Pályázat azonosító

A helyes forma a következő :XXXXXX/XXXXX (A régi: XXXX/XXXXX)

Megítélt összeg

Kérjük a teljes összeg kiírását!

Email cím

kötelező